

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
(повне найменування закладу вищої освіти)
Філологічний факультет

(назва інституту/факультету)
Кафедра сучасної української мови

(назва кафедри)

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

Сучасна українська мова (Синтаксис, част. Д)

(вказіть назву навчальної дисципліни (іноземною, якщо дисципліна викладається іноземною мовою))

обов'язкова

(вказати: обов'язкова)

Освітньо-професійна програма «Середня освіта (українська мова та література)»
(назва програми)

Спеціальність

014.01 Середня освіта

(указати: код, назва)

Галузь знань

01 Педагогіка / Освіта

(указати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти

перший (бакалаврський)

(перший (бакалаврський)/другий (магістерський)/третій (освітньо-науковий))

філологічний факультет

назва факультету, на якому здійснюється підготовка фахівців за ОПП)

Мова навчання

українська

(указати: на яких мовах читається дисципліна)

Розробники:

Олена КУЛЬБАБСЬКА, доктор філологічних наук, професор,
професор кафедри сучасної української мови

(указати авторів (викладач (ів)), їхні посади, наукові ступені, вчені звання)

Профайл викладача

<https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=FyMFKPYAAAAJ&viewop=listworks&cstart=20&pagesize=20>

(посилання на сторінку кафедри з інформацією про викладача)

Контактний тел.

58-48-32

E-mail:

o.kulbabska@chnu.edu.ua

Персональний сайт науковця <https://kulbabska.com/news/dystantsiina-osvita>

Консультації

понеділок із 16.00 до 17.00 (очні)

1. АНОТАЦІЯ ДИСЦИПЛІНИ (призначення навчальної дисципліни)

Викладання української мови для студентів, майбутніх учителів, передбачає оволодіння майстерністю комунікації як в усній, так і в письмовій формі. Учитель-україніст високої кваліфікації мусить опанувати закономірності й тенденції розвитку сучасної мови не лише на рівні лексики й фразеології, а й у царині синтаксису – досконало знати теоретичні та практичні засади творення і функціонування основних синтаксичних одиниць (словосполучень, простих речень – непоширених і поширених) і вміти застосовувати їх у різних дискурсивних практиках та життєвих ситуаціях.

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ: розвиток системного розуміння будови української мови на граматичному рівні, виформування вмінь і навичок синтаксично правильного усного та писемного мовлення, випрацювання засад для мовного самовдосконалення і саморозвитку, необхідного для ефективної участі майбутнього педагога в комунікативних процесах суспільно-політичного, культурного життя в глобалізованому світі, а також у професійній діяльності.

3. ПЕРЕКВІЗИТИ. «Сучасна українська мова. Морфологія», «Сучасна українська мова. Лексикологія. Фразеологія», «Основи наукових досліджень», «Український правопис», «Практикум з української мови».

4. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

знати:

- наукові україноцентричні засади граматичної науки;
- фундаментальні поняття, предмет і об'єкт, завдання синтаксису;
- основні етапи становлення теорії синтаксичних одиниць;
- сучасну типологію синтаксичних одиниць (наукову й традиційну, шкільну) та основні напрями й аспекти їх досліджень;
- диференційні ознаки й типи синтаксичних зв'язків на рівні словосполучення, простого і складного речень, надфразної єдності;
- класифікацію семантико-синтаксичних відношень між компонентами синтаксичної одиниці-конструкції;
- релевантні ознаки словосполучень з огляду на різні підходи й напрями в синтаксичній теорії;
- структурні, семантичні та комунікативні ознаки простого двоскладного речення в сучасній українській мові;
- основні ознаки головних членів речення, їх типи за будовою та способом вираження;
- диференційні ознаки поширювачів (другорядних членів) речення, їх види, засоби морфологічного вираження;
- механізми утворення синкретичних членів простого речення та критерії їх розмежування.

вміти:

- теоретично вільно обґрунтувати аналізоване синтаксичне явище чи синтаксичну одиницю;
- визначати види і способи репрезентації підрядного зв'язку, семантико-синтаксичних відношень;
- установлювати типологію та визначати функції словосполучень у побудові речень;
- виокремлювати та самостійно будувати прості, складні й комбіновані словосполучення з різними типами стрижневих і залежних компонентів;
- розмежовувати синтаксично вільні й синтаксично нечленовані словосполучення;
- класифікувати прості двоскладні речення як багатовимірні синтаксичні одиниці „великого синтаксису”;
- узагальнювати погляди мовознавців на поділ речень за метою висловлення та емоційним забарвленням;
- виокремлювати граматичну основу простого речення та встановлювати морфологічні засоби репрезентації головних і другорядних (поширювальних) членів речення;
- розбирати словосполучення та прості двоскладні речення за схемами синтаксичного розбору;

- зіставляти шкільні та наукові класифікації, установлювати спільні та відмінні риси в їх інтерпретації;
- добирати варіантні синтаксичні одиниці (синтаксичні синоніми) для урізноманітнення мовлення з огляду на їх номінативно-репрезентативні (виражальні) потенції;
- пояснити розділові знаки в простому реченні.

5. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

5.1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни <i>Сучасна українська мова (Синтаксис, част. I)</i>												
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	змістових модулів	лекцій	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	III	VI	5	150	2	44	31	-	-	69	6	іспит
Заочна	III	VI	5	150	2	12	8	-	-	130	-	іспит

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі						
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		
Теми лекцій	Змістовий модуль 1. Загальні питання синтаксису. Словосполучення													
Тема 1 Синтаксис української мови як лінгвістичне вчення та навчальна дисципліна	6	2	2-	-	2	-	12	2	-	-	-	-	10	
Тема 2. Типологія синтаксичних зв'язків і семантико-синтаксичних відношень у словосполученні, реченні та надфразній єдності	8	2	4	-	2	-	12	2	-	-	-	-	10	
Тема 3. Словосполучення як значеннева мовна одиниця	18	4	4	-	2	8	16	2	-	-	-	-	14	
Разом за ЗМ1	32	8	10	-	6	8	40	6	-	-	-	-	34	

Теми лекцій	Змістовий модуль 2. Речення як основна одиниця синтаксису											
Тема 1. Просте речення та його релевантні ознаки.	12	4	2	-	-	6	12	2-	-	-	-	10
Тема 2. Комунікативно-прагматичні та структурні типи простих речень у сучасній українській мові.	13	4	2	-	-	7	10	-	2	-	-	10
Тема 3. Кваліфікаційні та класифікаційні ознаки підмета.	13	4	2	-	-	7	15	2	-	-	-	11
Тема 4. Структурно-семантичні та класифікаційні ознаки присудка.	15	4	4	-	-	7	16	2	2	-	-	12
Тема 5. Другорядні члени речення: визначення, основні характеристики, класифікації.	15	4	4	-	-	7	10	-	-	-	-	10
Тема 6. Класифікації додатків та морфологічні засоби їх вираження в сучасній українській мові.	12	4	2	-	-	6	-	-	-	-	-	11
Тема 7. Означення та непоширена прикладка у структурі простого двоскладного речення.	13	4	2	-	-	7	13	-	2	-	-	11
Тема 8. Структурно-семантичні типи обставин у сучасній українській мові.	13	4	2	-	-	7	13	-	2	-	-	11
Тема 9. Синкретичні другорядні члени речення: до проблеми кваліфікації та синтаксичного аналізу	12	4	1	-	-	7	10	-	-	-	-	10
Разом за ЗМ 2	118	36	21	-	-	61	110	6	8	-	-	96
Усього годин	150	44	31	-	6	69	150	12	8	-	-	130

5.3. Зміст завдань для самостійної роботи

№	Назва теми
1.	Предмет і об'єкт синтаксису. Еволюція поглядів на типи синтаксичних одиниць.
2.	Сучасні класифікації синтаксичних одиниць.
3.	Типологія синтаксичних зв'язків на рівні словосполучення, простого і складного речень, тексту
4.	Семантико-синтаксичні відношення на рівні словосполучення, простого і складного речень, тексту
5.	Типи підрядного зв'язку між компонентами словосполучення
6.	Словосполучення як синтаксична одиниця: визначення, класифікації, структурна схема і функції.
7.	З історії вивчення словосполучення
8.	Синтаксичний розбір словосполучень за шкільною та вишівською схемами.
9.	Просте речення як синтаксична одиниця: визначення, класифікації, структурна схема і функції.
10.	З історії вивчення простого речення.
11.	Основні аспекти вивчення простого речення в мовознавстві та лінгводидактиці.
12.	Порядок слів у простому реченні.
13.	Комунікативні типи простих речень. Стверджувальні та заперечні речення. Розділові знаки в кінці простого речення.
14.	Поняття про члени речення. Головні члени речення.
15.	Підмет як головний член речення. Підмети номінативного типу (однослівні та підмети-словосполучення). Засоби вираження.
16.	Підмети інфінітивного типу (власне-інфінітивні та інфінітивно-іменні). Засоби вираження.
17.	Присудок як головний член речення. Прості дієслівні присудки (координовані / некоординовані, ускладнені)

18.	Складені дієслівні присудки: визначення, моделі, засоби вираження
19.	Складені іменні присудки: визначення, моделі, засоби вираження
20.	Складні випадки синтаксичного аналізу головних членів речення. Тире між підметом і присудком.
21.	Основні моделі складених ускладнених присудків.
22.	Основні типи прислівних поширювачів, засоби їх вираження (додатки, означення, прикладки, обставини)
23.	Збіжне і відмінне в класифікаціях другорядних членів речення в сучасній українській мові (за шкільними та вищівськими підручниками).
24.	Додаток у структурі простого речення: визначення, класифікації, морфологічні засоби вираження.
25.	Означення у структурі простого речення: визначення, класифікації, морфологічні засоби вираження.
26.	Непоширена прикладка у структурі простого речення: визначення, класифікації, морфологічні засоби вираження.
27.	Структурно-семантичні особливості обставин у сучасній українській мові.
28.	Поняття обставини й детермінанта в мовознавстві.
29.	Визначення синтаксичних понять у працях І. Огієнка, С. Смаль-Стоцького, В. Сімовича, О. Курило, О. Синявського та ін. Укладання термінологічного словника з історичного синтаксису.

Тематика індивідуальних завдань

№	Назва теми
1.	Проблема синкретичних другорядних членів речення в мовознавстві.
2.	Складні випадки синтаксичного аналізу головних і другорядних членів речення.
3.	Пунктуація в простих неускладнених реченнях.

* ІНДЗ – для змістового модуля, або в цілому для навчальної дисципліни за рішенням кафедри (викладача).

6.

СИСТЕМА КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Види та форми поточного контролю:

- під час виконання практичних завдань на модульних контрольних робіт;
- індивідуальну та групову (в парах і групах) роботу;
- фронтальне усне опитування, перевірка рівня засвоєння теоретичного матеріалу за навчальними темами;
- бліц-опитування;
- письмові самостійні роботи (реферати, есе, доповіді, тези, термінологічні диктанти тощо);
- ведення термінологічного словника;
- практичні, індивідуальні та самостійні завдання;
- робота з діаграмами, графіками, схемами, таблицями;
- розв'язання проблемних і творчих завдань;
- взаємоконтроль студентів у парах і групах; самоконтроль;
- тестові завдання;
- оцінювання домашніх завдань;
- діагностика результатів самостійні роботи;
- проведення модульних контрольних робіт.

Формами підсумкового контролю: модульні контрольні роботи, екзамен.

Засоби оцінювання

- контрольні роботи (поточні та модульні);
- стандартизовані тести;
- проекти (індивідуальні та командні проекти; дослідницько-творчі тощо);
- аналітичні огляди науково-методичної літератури;
- реферати або есе;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень.
- інші види індивідуальних та групових завдань.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)										Кількість балів (екзамен)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль №1		Змістовий модуль №2									
T1	T2–T3	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7–T8	T9	40	100
5	5	5	5	5	5	5	10	10	5		

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів.

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

7.1. Базова (основна)

- Андерш Й. Ф.** Типологія простих дієслівних речень у чеській мові в зіставленні з українською [Текст] : [монографія] / Й. Ф. Андерш. – К. : Наук. думка, 1987. – 192 с.
- Балко М. В.** Актуальні проблеми теорії словосполучення сучасної української мови : монографія. / М. В. Балко. – Дніпропетровськ : Вид-во «Свідлер А. П.», 2014. – 349 с.
- Баранник Д. Х.** Словосполучення [Текст] : [навч. посібн. з синтаксису української мови] / Д. Х. Баранник, О. Ю. Баранник. – Дніпропетровськ : РВВ ДНУ, 2007. – 45 с.
- Вихованець І. Р.** Нариси з функціонального синтаксису української мови : [монографія] / І. Р. Вихованець. – К. : Наук. думка, 1992. – 224 с.
- Вихованець І. Р.** Граматика української мови. Синтаксис : [навч. посібник] / І. Р. Вихованець. – К. : Либідь, 1993. – 368 с.
- Вихованець І. Р.** Семантико-синтаксична структура речення : [монографія] / І. Р. Вихованець, К. Г. Городенська, В. М. Русанівський. – К : Наук. думка, 1983. – 219 с.
- Вінтонів М. О.** Актуальне членування речення і тексту: формальні та функційні вияви / М. О. Вінтонів : [монографія]. – Донецьк : Донецький нац. ун-т, 2013. – 327 с.
- Волох О. Т.** Сучасна українська літературна мова : [підручник] / О. Т. Волох, М. Т. Чемерисов, Є. І. Чернов. – К. : Вид-че об'єдн. „Вища школа”, Голов. вид-во, 1976. – 375 с.
- Городенська К. Г.** Дери́вація синтаксичних одиниць : [монографія] / К. Г. Городенська / Ін-т мовознавства; відп. ред. І. Р. Вихованець. – К. : Наук. думка, 1991. – 192 с.

- Гуйванюк Н. В.** Формально-семантичні співвідношення в синтаксисі української мови : навч. посібник / Н. В. Гуйванюк. – Чернівці : Рута, 1994. – 72 с.
- Гуйванюк Н. В.** Нерозкладні компоненти у структурі речення : монографія / Н. В. Гуйванюк, О. В. Максим'юк. – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2010. – 224 с.
- Гуйванюк Н. В.** Співвідношення об'єктивної та суб'єктивної модальності в реченні : навч. посібник / Н. В. Гуйванюк, В. А. Чолкан. – Чернівці : Рута, 1997. – 63 с.
- Дубова О. А.** Другорядні члени речення з синкретичними означально-обставинними ознаками / О. А. Дубова // Мовознавство. – 1989. – № 6. – С. 64–69.
- Дудик П. С.** Синтаксис сучасного українського розмовного літературного мовлення (Просте речення: еквіваленти речення) : [монографія] / П. С. Дудик. – К. : Наук. думка, 1973. – 288 с.
- Дудик П. С.** Синтаксис української мови : підручник / П. С. Дудик, Л. В. Прокопчук. – К. : Академія, 2010. – 384 с.
- Жовтобрюх М. А.** Курс сучасної літературної української мови : [підруч. для студ. вищих навч. закл.] / М. А. Жовтобрюх, Б. М. Кулик. – Ч. І. – К. : Вища шк., 1972. – 402 с.
- Загнітко А. П.** Український синтаксис (науково-теоретичний і навчально-практичний комплекс) : у 2-х частинах / А. П. Загнітко. – Ч. І. – К. : ІЗМН, 1996. – 202 с.
- Загнітко А. П.** Теоретична граматики української мови. Синтаксис: монографія / А. П. Загнітко. – Донецьк : ДонДУ, 2001. – 662 с.
- Загнітко А. П.** Типологія синтаксичних зв'язків у внутрішній структурі українського простого речення / А. П. Загнітко // Українське мовознавство. – К. : Вид-во Київ. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка. – 2004. – Вип. 31. – С. 48–55.
- Загнітко А. П.** Основи українського теоретичного синтаксису / А. П. Загнітко. – Ч. І. – Горлівка : ГДППМ, 2004. – 227 с.
- Заборна М.** Просте речення. Складні випадки аналізу : навч. посібн. для студ. вищих пед. навч. закл. / Марія Заборна. – Тернопіль : Підручники і посібники, 2002. – 126 с.
- Іваницька Н. Л.** Член речення як синтаксична категорія речення [Текст] / Н. Л. Іваницька // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського : зб. наук. праць / ред. кол. : Н. Л. Іваницька (відп. ред.) та ін. – Вінниця : ВДПУ, 2000. – Вип. 2. – С. 70–73. – (Філологія).
- Іваницька Н. І.** Теоретичний синтаксис української мови : посібник для аспірантів, магістрантів, студентів-філологів [Текст] / Н. І. Іваницька. – Вінниця : ВДПУ ім. М. Коцюбинського, 2002. – 168 с. [4] – (Актуальні проблеми граматики).
- Іваницька Н. Л.** Вивчення членів речення у 4–8 класах : навч. посібн. / Н. Л. Іваницька. – К. : Рад. школа, 1962. – 144 с.
- Івченко М. П.** Сучасна українська літературна мова : підручник. – К. : Вид-во Київ. ун-ту, 1965. – 592 с.
- Єрмоленко С.Я.** Синтаксис і стилістична семантика : монографія. – К. : Наук. думка, 1982. – 210 с.
- Кадомцева Л. О.** Українська мова: Синтаксис простого речення : [підручник] / Л. О. Кадомцева. – К. : Вища шк., Голов. вид-во, 1985. – 126 с.
- Каранська М. У.** Синтаксис сучасної української літературної мови : [навч. посібн.] / М. У. Каранська. – К. : Либідь, 1995. – С. 174–181.
- Ключовський Б. Г.** Прикладка та її лексико-граматична роль / Б. Г. Ключевський // Українська мова в школі. – 1955. – № 6. – С. 8–12.
- Кулик Б. М.** Курс сучасної української літературної мови [Текст] / Б. М. Кулик. – 2-е вид. – Ч. II. – К. : Рад. шк., 1965. – 283 с.
- Леута О.** Структура і семантика дієслівних речень в українській літературній мові : [монографія] / Олександр Леута. – К. : Такі справи, 2008. – 208 с.
- Межов О. Г.** Типологія мінімальних семантико-синтаксичних одиниць : монографія / Олександр Межов. – Луцьк : Волинський нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2012. – 464 с.
- Меншиков І. І.** Структура словосполучення в сучасній українській літературній мові : навч. посібник / І. І. Меншиков, І. С. Попова. – Дніпропетровськ : РВВ ДНУ, 2000. – 35 с.
- Меншиков І. І.** Синтаксичні зв'язки слів у сучасній українській літературній мові : навч.

- посібник / І. І. Меншиков, І. С. Попова. – Дніпропетровськ : РВВ ДНУ, 2001. – 89 с.
- Мірченко М. В.** Структура синтаксичних категорій : [монографія] / М. В. Мірченко. – Вид. 2-ге, переробл. – Луцьк : РВВ „Вежа” Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2004. – 393 с.
- Плиско К. М.** Викладання синтаксису української мови : [навч. посібн.] / К. М. Плиско. – К. : Рад. школа, 1978. – 188 с.
- Попова І. С.** Фундаментальні категорії метамови українського синтаксису (одиниця, зв'язок, модель) : монографія / І. С. Попова. – Дніпропетровськ : ДНУ, 2009. – 432 с.
- Слинько І. І.** Синтаксис сучасної української мови: Проблемні питання / І. І. Слинько, Н. В. Гуйванюк, М. Ф. Кобилянська. – К.: Вища шк., 1994. – С. 597–628.
- Степаненко М. І.** Взаємодія формально-граматичної і семантичної валентності в структурі словосполучення та речення / М. І. Степаненко. – К. : Український мовно-інформаційний фонд, 1997. – 216 с.
- Сучасна українська літературна мова: Синтаксис** : [підручник] / за заг. ред. І. К. Білодіда. – К. : Наук. думка, 1972. – С. 387–409.
- Сучасна українська літературна мова** : [підручник] / керівник авт. колективу А. П. Медушевський. – К. : Вища шк. Головне вид-во, 1975. – 398 с.
- Сучасна українська мова** : [підручник] / О. Д. Пономарів, В. В. Різун, Л. Ю. Шевченко та ін.; за ред. О. Д. Пономарева. – К. : Либідь, 1997. – 400 с.
- Сучасна українська літературна мова** : [підручник] / за ред. А. П. Грищенка. – 2-ге вид., переробл. і доп. – К. : Вища шк., 1997. – 493 с.
- Сучасна українська літературна мова** : [підручник] / за ред. М. Я. Плющ. – 3-тє вид., стереотип. – К. : Вища шк., 2001. – 430 с.
- Сучасна українська мова: Синтаксис** : [навч. посібн.] / С. П. Бевзенко, Л. П. Литвин, Г. В. Семеренко. – К. : Вища шк., 2005. – 270 с.
- Сучасна українська мова: Морфологія. Синтаксис** : підручник / за ред. А. К. Мойсієнка. – К. : Знання, 2010. – С. 321–327.
- Топольницький Я. Л.** Формування умінь і навичок з синтаксису: посіб. для вчителя / Я. Л. Топольницький, Д. М. Кравчук. – К. : Рад. школа, 1965. – 136 с.
- Шульжук К. Ф.** Синтаксис української мови : [підручник] / К. Ф. Шульжук. – К. : Академія, 2004. – С. 231–248.
- Ющук І.П.** Українська мова : підручник. – К. : Либідь, 2006. – 640 с.

7.2. Допоміжна

- Бацевич Ф. С.** Основи комунікативної лінгвістики : підручник / Ф. С. Бацевич. – К. : Академія, 2004. – 344 с.
- Безпояско О. К.** Дериваційні відношення між реченням і словосполученням / О. К. Безпояско // Мовознавство. – 1984. – № 2. – С. 32–37.
- Безпояско О. К.** Інфінітив у функції другорядних членів речення / О. К. Безпояско // Українська мова і література в школі. – 1984. – № 3. – С. 51–53.
- Булаховський Л. А.** Питання синтаксису простого речення в українській мові / Л. А. Булаховський // Дослідження з синтаксису української мови : [зб. статей / ред. кол. : Л. А. Булаховський (відп. ред.) та ін.]. – К. : Вид-во АН УРСР, 1958. – С. 11–43.
- Вихованець І. Р.** Частина мови в семантико-граматичному аспекті : [монографія] / І. Р. Вихованець. – К. : Наук. думка, 1988. – 256 с.
- Вихованець І. Р.** Типологія семантико-синтаксичних відношень / І. Р. Вихованець // Українська мова: Теорія і практика : темат. зб. наук. праць. – К. : ІСДО, 1993. – С. 7–10.
- Вихованець І.** Словосполучення на тлі простого ускладненого речення / Іван Вихованець // Науковий вісник Чернівецького університету : зб. наук. праць / наук. ред. Н. В. Гуйванюк. – Чернівці : Рута, 1999. – Вип. 81 : Слов'янська філологія. – С. 156–160.

- Вихованець І.** Студії про члени речення: прислівники / Іван Вихованець // Українська мова. – 2005. – № 3. – С. 22–26.
- Вихованець І.** Студії про члени речення: приреченнєвіки / Іван Вихованець // Українська мова. – 2005. – № 2. – С. 22–27.
- Вихованець І. Р.** Нариси з функціонального синтаксису української мови : монографія / І.Р. Вихованець. – К. : Либідь, 1992. – 224 с.
- Глазова О.** Українська мова: підручник для 9 кл. ЗНЗ / Олександра Глазова, Юрій Кузнецов. – К. : Зодіак-ЕКО, 2009. – С. 69 – 76.
- Гуйванюк Н. В.** Репрезентація пропозиційних структур на рівні двоскладного речення / Н. В. Гуйванюк, О. В. Кульбабська // Науковий вісник Чернівецького університету : зб. наук. праць / наук. ред. Н. В. Гуйванюк. – Чернівці : Рута, 1998. – Вип. 34 : Слов'янська філологія. – С. 141–145.
- Городенська К. Г.** Граматичний словник української мови: Сполучники / Городенська К. Г. – К., Херсон : Ін-т укр. мови НАН України, Херсон. держ. ун-т, 2007. – 349 с. [2].
- Гуйванюк Н. В.** Українська мова: схеми, таблиці, тести: навч. посібн. / Н. В. Гуйванюк, О. В. Кардашук, О. В. Кульбабська. – Львів : Світ, 2005. – 304 с.
- Дудик П. С.** Стилїстика української мови / П. С. Дудик. – К. : Академія, 2005. – С. 273–278.
- Завальнюк І. Я.** Синтаксичні одиниці в мові української преси початку ХІ столїття: функціональний і прагматичний аспекти : монографія / Інна Якївна Завальнюк. – Вінниця : Нова книга, 2010. – С. 224–235.
- Загнїтко А. П.** Український інфїнітив у структурї простого речення: типологія функцій і семантика / А. П. Загнїтко // Вісник Львівського університету : зб. статей / ред. кол. : Т. Ю. Салига. – Львів : Вид-во ЛНУ імені Івана Франка, 2004. – Вип. 34. – Ч. І. – С. 3–10. – (Серія філологічна).
- Загнїтко А. П.** Теорія сучасного синтаксису : монографія / А. П. Загнїтко. – Донецьк : ДонНУ, 2006. – 378 с.
- Іваницька Н. І.** Нариси з синтаксису української мови / Н. І. Іваницька. – Вінниця : ВДПУ ім. М. Коцюбинського, 2011. – 183 с.
- Капелюшний А. О.** Стилїстика і редагування : практичний словник-довідник журналіста / А. О. Капелюшний. – Львів : ПАІС, 2002. – 576 с.
- Костусяк Н.** Структура міжрївневих категорїй сучасної української мови : монографія / Наталія Костусяк. – Луцьк : Волинський нац. ун-т, 2012. – 452 с.
- Масицька Т. Є.** Граматична структура дієслївної валентності : [монографія] / Т. Є. Масицька. – Луцьк : Вид-во Волин. держ. ун-ту імені Лесі Українки, 1998. – 208 с.
- Масицька Т. Є.** Типологія семантико-синтаксичних реченнєвих залежностей : монографія / Т. Є. Масицька. – Луцьк : ПВД : „Твердиня”, 2016. – 416 с.
- Мельничук О. С.** Розвиток структури слов'янського речення / О. С. Мельничук. – К. : АН УРСР, 1966. – 323 с.
- Наливайко Ю.** Спїввідношення означально-обставинного синкретизму членів речення і підрядних частин / Юрій Наливайко // Лїнгвістичні студії : зб. наук. праць. – Донецьк : ДонНУ, 2002. – Вип. 10. – С. 53–58.
- Орехов В.** Спїввідношення актуального та граматичного членування складнопідрядного речення / Володимир Орехов // Лїнгвістичні студії : зб. наук. праць. – Донецьк : ДонНУ, 2003. – Вип. 11; ч. 1. – С. 211–215.
- Пещак М. М.** Комунікативний синтаксис // М. М. Пещак. – К. : Довїра, 2000. – 150 с.
- Плиско К. М.** Викладання синтаксису української мови : навч. посібн. / К. М. Плиско. – К. : Рад. шк., 1978. – 182 с.
- Пономарїв О. Д.** Стилїстика сучасної української мови : підручник / О. Д. Пономарїв. – 3-тє вид., перероб. і доп. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2000. – 248 с.
- Селїванова О.** Сучасна лїнгвістика : термінологїчна енциклопедія / Олена Селїванова. – Полтава : Довкілля-К, 2006. – 716 с.
- Сич В. Ф.** Синтаксичні функції інфїнітива / В. Ф. Сич // Українська мова і лїтература в школі. – 1972. – № 3. – С. 24–30.

- Слинько І. І.** Інфінітив у функції другорядних членів речення / І. І. Слинько // Українська мова в школі. – 1961. – № 6. – С. 21–32.
- Українська мова** : [енциклопедія]. – К. : Укр. енциклопедія ім. М. П. Бажана, 2004. – С. 604 – 605.
- Український правопис** / АН України, Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні; Ін-т української мови. – 4-е вид, випр. і доп. – К. : Наук. думка, 1993. – С. 139 – 142; 143; 147 – 149.
- Чайковская Н. Н.** Об одной структурной разновидности бессоюзных сложных предложений / Н.Н. Чайковская // Филологические науки. – 1988. – № 6. – С. 47–50.
- Шабат-Савка С. Т.** Категорія комунікативної інтенції в українській мові : [монографія] / С. Т. Шабат-Савка. – Чернівці : „Букрек”, 2014. – 412 с.
- Шинкарук В.** Категорії модусу і диктуму у структурі речення : монографія / Василь Шинкарук. – Чернівці : Рута, 2002. – 217 с.
- Шитик Л.** Синхронічна перехідність синтаксичних одиниць в українській мові : монографія / Людмила Шитик. – Черкаси : Вид-ець Чабаненко Ю. А., 2014. – 474 с.
- Шульжук Н. В.** Структурно-семантична і комунікативна організація речення у діалоговому мовленні / Н.В. Шульжук // Лінгвістичні студії : зб. наук. праць. – Донецьк : ДонДУ, 1996. – Вип. 2. – С 35–38.
- Явір В. В.** Деякі структурні типи неузгоджених означень / В. В. Явір // Українська мова і література в школі. – 1986. – № 5. – С. 25–32.

7.3. Інформаційні ресурси

1. Дистанційна освіта. Режим доступу: www.chnu.cv.ua
2. Вікіпедія Режим доступу: uk.wikipedia.org/wiki
3. ukrainskamova.narod.ru/Links/Syntaks/218.HTM
4. www.ukrlib.com.ua/sochm/printout.php?id=542
5. Електронна бібліотека Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського (<http://www.nbuv.gov.ua>).
6. Бібліотека української поезії (<http://poetry.uazone.net>).
7. Просвіта (<http://www.internet.net.lib>).
8. Бібліотека «Українського міста» (Чикаго) (<http://ukrtown.com.library>).
9. UkrLib (<http://ukrlib.com.ua>).
10. Сучасна українська література (<http://ukrlit.kma.mk.ua>).
11. Українська бібліотека (<http://www.lib.org.ua>).
12. Український центр (<http://ukrcenter.com>).
13. Історія України (<http://www.uahistory.cjb.net>).
14. Мережева бібліотека української літератури (<http://www.ukrib.km.ru>).
15. <http://www.day.kiev.ua>.
16. <http://www.chl.kiev.ua>.
17. <http://www.kobzar.info>.
18. <http://linguist.univ.kiev.ua>.
19. <http://ukrainskamova.narod.ru>
20. <http://www.akademia-ps.com.ua>
21. <http://www.vintest.org.ua>. <http://www.multikulti.ru>

Стандарт вищої освіти України за спеціальністю «Філологія» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (затверджений і введений в дію наказом Міністерства освіти і науки № 869 від 20 червня 2019 року). – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/06/25/035-filologiya-bakalavr.pdf>

Стандарт вищої освіти України за спеціальністю «Філологія» для другого (магістерського) рівня вищої освіти, затверджений і введений в дію наказом Міністерства освіти і науки № 871 від 20 червня 2019 року. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/06/25/035-filologiya-magistr.pdf>